

udtale min Tilfredshed, saa stærk en Følelse af Tilfredshed nærede jeg for mit Vedkommende ikke. Naar dernæst den højtærede Minister sagde, at det ærede Medlem — det vil altsaa sige undertegnede — maatte øve sig i at bruge Ordet Tilfredshed, skal jeg svare den højtærede Minister, at jeg er meget villig til at bruge Ordet Tilfredshed, hvor der er Grund dertil, men Ministeren maa ikke forlange, at jeg skal bruge Ordet, hvor jeg synes der er Grund til at bruge det modsatte. Ordet Tilfredshed er godt, naar det anvendes paa rette Sted, men hvis man bruger det paa urette Sted, gør man sig skyldig i Misbrug. Saa sagde den højtærede Minister noget saa selvfølgelig, at jeg egentlig ikke forstaar, hvorfor han kom med den Bemærkning, nemlig denne, at Husmændene vil danne sig deres egen Mening, og man maa ikke prøve paa at rokke ved andres Mening udover dette, at naar man mener, man gaar den rigtige Vej, vil man gerne — det gælder selvfølgelig baade Landbrugsministeren og alle andre Mennesker, vel navnlig Politikere — have saa mange som muligt til at omvende sig og følge den Vej, man finder er den rigtige. Den højtærede Landbrugsminister har jo selv Erfaring i den Henseende, og det forekommer mig fuldkommen hæderligt; hvorfor skal man ikke have Lov til at bære sig saaledes ad og tale om det? Den højtærede Landbrugsminister maa dog ikke, naar han kommer med et Lovforslag i Samlingens ellefte Time og ikke vil have det i Udvalg, forlange, at vi skal tage det uden at sige vor Mening om det. Der kommer en ny Dag, hvor vi skal have et Forslag af lignende Art lagt paa Rigsdagens Bórd; derfor er det rimeligt, at man taler om de Ting, man synes er forkerte, for at de kan tages op til Overvejelse næste Gang.

Her er ikke Tale om en Gavelov, siger den højtærede Landbrugsminister. Jeg har heller ikke kaldt Loven en Gavelov og vil heller ikke have den betragtet saaledes. Staten hjælper her til under nogenlunde rimelige Forhold, ganske vist efter min ringe Mening ikke paa saa fornuftig Maade, som det kunde ske, men i hvert Fald paa rimelige Vilkaar at oprette Brug og tilvejebringe Virkefelt for mange Mennesker; ikke alene dem, der direkte kommer i Betragtning ved Brugenes Oprettelse, men mange, mange flere. Det vil jeg ikke have kaldt en Gavelov; det, der skal opnaas, er en fornuftig Støtte fra Statens Side.

Den højtærede Minister sagde noget, som jeg ikke rigtigt forstod, men vi maatte faa det Indtryk, at man havde gjort sig skyldig i noget ganske forfærdeligt. Den højtærede Minister sagde nemlig: hvis vi bliver ved at fortsætte ad den Vej, at Folk kan sælge det Privilegium, de her faar, og faa mange Penge for det, hvad vil der saa ske? Hvad det var, der vilde ske, fik vi ikke at vide, men vi fik Indtryk af, at det maatte være noget ganske forfærdeligt. At nogle har solgt det Privilegium, de har faaet, baade ved Husmandsloven og ved Loven af 4. Oktober 1919, er givet, det ved den højtærede Landbrugsminister og alle, som har Kendskab til de Forhold. Derfor vilde det forekomme mig langt, langt sundere, hvis man i højere Grad, end Tilfældet nu er, kom til at svare Afgift efter Konjunkturerne; saa var man fri for alt dette, saa laa Forholdet fornuftigt og solidt. Men derom er det, vi er grumme uenige.

Den højtærede Landbrugsminister mente ikke, at Staten burde tage Usikkerheden for de Brug, vi her opretter. Ja, hvem skal tage den? Hvis vi ser paa de Brug, som er oprettet efter de Love, som den højtærede Landbrugsminister har faaet gennemført i sin Ministertid, kan man ikke med nogen Føje sige, at de Folk har faaet deres Eksistens sikret, hvis Kronen kommer op til Pari. (*Landbrugsministeren* [Madsen-Mygdal]: Hvem er sikret?) Nej, men her træder Staten til, og det, at den skulde oprette noget, hvor der hverken var Sikkerhed for den ene eller den anden, finder jeg meningsløst. Hvis man vil gaa frem paa fornuftig Vis, kan man i hvert Fald stabilisere Forholdet for den, der har Brug, og derved stabilisere hele Forholdet. Hvad vil den højtærede Landbrugsminister mene med, at Staten ikke skal tage Usikkerheden? Hvis f. Eks. de mange Husmandsbrug, der er oprettet efter den Lov, som Landbrugsministeren har faaet vedtaget i 1920, kommer til Tvangsauktion, hvem skal saa bære Tabet? Hvis vi faar Kronen op i Pari og tilsvarende smaa Priser, vil Brugene naturligvis gaa langt ned i Pris, saa kan de Folk ikke blive dér, selv om de er nok saa dygtige og paapasselige; de maa forlade deres Brug, og andre kommer naturligvis til at overtage Brugene med Tab for Statskassen, da ingen andre kan tage det Tab. Den enkelte taber den Indsats, han har gjort i Form af de Penge, han har sammensparet, taber maaske ogsaa Modet og Initiativet til at tage fat igen. Derfor forekommer det mig, at dér, hvor Staten yder sin Med-